

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobkyně: **M. B.**, zastoupená JUDr. Juditou Jakubčíkovou, advokátkou se sídlem Krameriova 139, Klatovy, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Plzni**, se sídlem Radobyčická 12, Plzeň, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 4. 2014, č. j. 57 A 63/2012 - 79,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Katastrální úřad pro Plzeňský kraj, Katastrální pracoviště Klatovy (dále jen „katastrální úřad“), vydal na základě návrhu žalobkyně ze dne 4. 8. 2011 oznámení ze dne 3. 3. 2012 [*pozn. NSS – v oznámení nesprávně uvedeno datum 3. 8. 2012*], sp. zn. OR-54/2012-404, o neprovedení opravy chyby v katastru nemovitostí, a to s odůvodněním, že katastrální operát nevykazuje chybu ve smyslu § 8 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), v tehdejší znění (dále jen „katastrální zákon“).

Podáním ze dne 2. 4. 2012 žalobkyně vyjádřila s tímto oznámením nesouhlas, na jehož základě katastrální úřad zahájil řízení o opravě chyby v katastrálním operátu podle § 8 katastrálního zákona, v jehož rámci opětovně přezkoumal daný případ a vydal rozhodnutí ze dne 4. 6. 2012, sp. zn. OR-54/2012-404, kterým nevyhověl nesouhlasu

žalobkyně s oznámením o neprovedení opravy chyby, a dále rozhodl tak, že v katastrálním operátu pro katastrální území Plánice zůstávají v katastru nemovitostí nadále evidovány mj. pozemky parc. č. 1342/2 o výměře 3645 m², 1342/3 o výměře 4120 m², 1342/4 o výměře 2050 m², 1342/5 o výměře 1702 m², st. č. 346 o výměře 115 m² a dále zbytek původních parcel pozemkového katastru č. 1342/2 a 1342/3 označený jako skupina parcel pozemkového katastru č. 1342/2 o výměře 483 m².

Žalobkyně podala proti rozhodnutí katastrálního úřadu odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 13. 7. 2012, sp. zn. ZKI-O-25/156/2012, zamítl a rozhodnutí katastrálního úřadu potvrdil.

Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Krajského soudu v Plzni, v níž nesouhlasila se současným zakreslením parcel v katastru nemovitostí a s vytvořením dílčích parcel č. 1342/2, 1342/4 a 1342/5, včetně komunikace parc. č. 2424/5 a stavební parcely č. 346, namísto původních parcel pozemkového katastru č. 1342/2 a 1342/3, k čemuž došlo bez jejího vědomí a souhlasu. Namítala, že zejména po rozdělení původního pozemku parc. č. 1342/2 na předmětné dílčí parcely došlo k zásahu do jejích vlastnických práv, neboť byla připravena o vlastnictví části svých pozemků (v případě komunikace nadto ve prospěch „nikoho“), kdy současná výměra pozemků je o 598 m² menší než výměra původních parcel pozemkového katastru č. 1342/2 a č. 1342/3. Žalobkyně se proto postupem dle § 8 katastrálního zákona domáhala, aby správní orgány opravily zakres v katastrální mapě dle stavu, který zde byl v roce 1991.

Krajský soud shledal zmíněnou žalobu nedůvodnou a rozsudkem ze dne 16. 4. 2014, č. j. 57 A 63/2012 - 79, ji zamítl. V odůvodnění předmětného rozsudku krajský soud nejprve shrnul historii evidence právních vztahů k nemovitostem a následně podotkl, že žalobkyně je na základě knihovní vložky č. 431 pozemkové knihy zapsána v katastru nemovitostí jako vlastníka pozemků, které byly před provedením digitalizace souboru popisných informací (SPI) evidovány jako parcely bývalého pozemkového katastru č. 1342/2 o výměře 7155 m² a č. 1342/3 o výměře 4960 m². Hranice těchto parcel byly zobrazeny pouze v mapě bývalého pozemkového katastru, která však nebyla a není od 50. let minulého století nijak aktualizována. Aktualizovanou mapou, tedy mapou udržovanou v souladu se skutečným stavem, byla pouze mapa evidence nemovitostí, resp. s účinností od 1. 1. 1993 katastrální mapa. Proto snímek, který byl vyhotoven tehdejší Střediskem geodézie Klatovy dne 28. 11. 1991, na který žalobkyně poukazuje jako na platnou katastrální mapu, byl ve skutečnosti snímkem mapy bývalého pozemkového katastru, který neprokazoval platný stav v evidenci nemovitostí. Na uvedeném snímku proto nemohla být mezi pozemky č. 1342/2 a 1342/3 zakreslena žádná veřejná komunikace a nemohly být v této mapě obsaženy ani zákresy ostatních nově vytvořených parcel, neboť v době platnosti pozemkového katastru tyto parcely ještě v terénu neexistovaly. Uvedené závěry jsou pak patrné také z výpisu z evidence nemovitostí z téhož dne, na němž jsou parcely č. 1342/2 a 1342/3 zapsány v části D listu vlastnictví žalobkyně č. 488 jako „*Ostatní pozemky v užívání socialistické organizace*“, což odpovídalo zjednodušenému způsobu zápisu vyplývajícimu z § 7 odst. 3 vyhlášky č. 23/1964 Sb., kterou se provádí zákon č. 22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí, k němuž došlo v roce 1971 (viz položka výkazu změn č. 883 z roku 1971) při komplexním zakládání evidence nemovitostí.

pokračování

Krajský soud dále uvedl, že z předloženého spisového materiálu a především z listin, které byly při ústním jednání provedeny k důkazu, je patrné, že ke všem změnám, které byly zakresleny do mapové evidence, došlo již před rokem 1991 (nikoli tedy po tomto datu, jak se mylně domnívá žalobkyně), a to jednak v době existence jednotné evidence půdy a jednak v době existence evidence nemovitostí (viz výše), tj. v době, kdy pozemky byly v užívání JZD Plánice. Změny proto nebyly provedeny svévolně ze strany katastrálních orgánů po roce 1991, a to ani na žádost někoho, kdo by chtěl na některé z parcel žalobkyně v budoucnu stavět nebo si tímto způsobem zajistit přes parcely žalobkyně přístup.

Veřejná komunikace byla poprvé zakreslena do mapy jednotné evidence půdy jako parcela č. 2424/5 na podkladě polního náčrtu č. 31 ze dne 29. 8. 1961. V této souvislosti pak spisový materiál obsahuje také položku výkazu změn č. 120 z roku 1969, v níž je uvedeno, že se užívání zmíněné komunikace převádí z Čs. stát. komunikací na JZD Plánice. Předmětná komunikace tak nebyla na pozemcích žalobkyně vybudována katastrálními orgány, ale těmi uživateli pozemků, kteří na nich v 60. a 70. letech minulého století hospodařili.

Na podkladě téhož polního náčrtu pak byla do mapy jednotné evidence půdy zakreslena také současná parcela katastru nemovitostí č. 1342/4 a dále stavební parcela č. 346. Zápis stavby drůbežárny na stavební parcele katastru nemovitostí č. 346 je doložen také žádostí této organizace ze dne 20. 9. 1971 (viz položka výkazu změn č. 43 z roku 1971). Samotná stavba drůbežárny byla zapsána do vlastnictví zemědělského družstva na list vlastnictví č. 1207 s tím, že se jednalo o budovu postavenou na cizím pozemku. Pokud žalobkyně v této souvislosti namítala, že stavba drůbežárny byla koncem 80. let minulého století již odstraněna, konstatoval krajský soud, že zápisy v katastrálním operátu byly a jsou prováděny pouze na podkladě doložených listin. Z § 5 odst. 4 katastrálního zákona dále v této souvislosti vyplývalo, že vznik, změna nebo zánik právního vztahu na základě právní skutečnosti nebo jednostranného právního úkonu, které nebylo možné doložit a byly-li nesporné, mohly být do katastru zapsány pouze na základě osvědčení ve formě notářského zápisu nebo na základě soudního smíru. Vzhledem k tomu, že katastrálními orgány dosud nebyla doručena žádná listina, která by prokazovala, že tato stavba již neexistuje (příp. notářské osvědčení této skutečnosti), je z tohoto důvodu stavební parc. st. č. 346 nadále v katastru nemovitostí evidována a zakreslena v katastrální mapě. Taktéž budova drůbežárny (jako zemědělská stavba) je nadále zapsána na listu vlastnictví č. 1207 jako vlastnictví Zemědělského družstva Úslava se sídlem v Plánici, ovšem jako budova na cizím pozemku.

Rovněž současná parcela katastru nemovitostí č. 1342/5 byla do mapy zakreslena na podkladě polního náčrtu č. 27 a zapsána do soupisu popisných informací skutečným uživatelům položkou výkazu změn č. 93 z roku 1969. Ke změnám v zákresu samotných parcel č. 1342/2 a 1342/3, které byly do mapy evidence půdy převzaty z mapy bývalého pozemkového katastru, pak došlo na podkladě polních náčrtů č. 56 a č. 33. Veškeré takto provedené změny se však týkaly pouze užívacích vztahů. Vlastnické právo žalobkyně zůstalo nadále zachováno a žalobkyně nebyla uvedenými zákresy změn připravena o své pozemky, ani o jejich části, neboť vlastnické vztahy byly nadále vedeny ve vztahu k mapě bývalého pozemkového katastru. Krajský soud dále podotkl, že vlastnické hranice

zemědělských pozemků byly zobrazovány v mapách a evidovány podle parcelních čísel jen u těch pozemků, které nebyly v užívání socialistické organizace. V případě užívání zemědělských pozemků socialistickou organizací byly vlastnické hranice pozemků zobrazeny pouze v mapě pozemkového katastru a na listu vlastnictví byla obsažena poznámka „*Pozemky v užívání organizace*“, což byl i případ žalobkyně, jak vyplývá např. z výpisu z evidence nemovitostí z listu vlastnictví žalobkyně č. 488 vyhotoveného dne 28. 11. 1991, kde v části D – Poznámka jsou mimo jiné zmíněny pozemky bývalého pozemkového katastru č. 1342/2 o výměře 7155 m² (louka) a č. 1342/3 o výměře 4960 m² (role) pouze jako „*Ostatní pozemky v užívání socialistické organizace*“. Tento zjednodušený způsob zápisu vyplývající z § 7 odst. 3 prováděcí vyhlášky č. 23/1964 Sb. byl pak dle § 29 katastrálního zákona po roce 1993 převzat také katastrem nemovitostí. Původ veškerých shora uvedených pozemků je tedy ve spisovém materiálu doložen příslušnými listinami, zejména polními nákresey z 60. let minulého století, které jako součást sbírky listin tehdejší jednotné evidence půdy, ve spojení s dalšími výše uvedenými listinami, dokládají vznik a původ nových parcel. I při vědomí, že se jednalo toliko o nákresey v terénu, jsou tyto listiny v současné době součástí katastru nemovitostí a jejich obsah nelze pomíjet ani bagatelizovat (k tomu shodně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 1. 2012, č. j. 3 As 17/2011 - 371, dostupný na www.nssoud.cz).

Krajský soud dále uvedl, že během digitalizace souboru popisných informací (SPI), která byla na celém území České republiky prováděna v 90. letech minulého století (zahájena byla na základě usnesení vlády č. 312 ze dne 16. 6. 1993 a č. 492 ze dne 8. 9. 1993), pak bylo dle tehdy platných postupů porovnáním mapy bývalého pozemkového katastru a mapy katastru nemovitostí zjištěno, že stavební parcela č. 346 a pozemkové parcely č. 1342/2, 1342/3, 1342/4, 1342/5, zobrazené v platné katastrální mapě a dosud nezapsané na listu vlastnictví (o čemž svědčí i výpis z údajů katastru nemovitostí vyhotovený před provedenou digitalizací dne 29. 5. 1996, který žalobkyně dokládala již k podanému odvolání), jsou celé obsaženy právě v parcelách bývalého pozemkového katastru č. 1342/2 a 1342/3 uvedených v části D - listu vlastnictví č. 488 žalobkyně. Pokud obrazu parcely bývalého pozemkového katastru odpovídaly celé parcely katastru nemovitostí, byly tyto zapsány namísto parcel bývalého pozemkového katastru do části B listu vlastnictví jako parcely katastru nemovitostí a jejich výměra se odečetla od výměr původních parcel bývalého pozemkového katastru. Nebyla-li celá parcela bývalého pozemkového katastru vyčerpána, zůstala její část nadále zapsána v části D - listu vlastnictví téhož vlastníka. Z tohoto důvodu proto byly výše uvedené parcely, tzn. stavební parcela č. 346 o výměře 115 m² a pozemkové parcely č. 1342/2 o výměře 3645 m², 1342/3 o výměře 4120 m², 1342/4 o výměře 2050 m² a 1342/5 o výměře 1702 m² zapsány na list vlastnictví č. 488 žalobkyně. Zároveň s tím byl upraven zápis parcel ve zjednodušené evidenci a zbytek původních parcel č. 1342/2 a 1342/3, který nebyl s výše uvedenými parcelami ztotožněn, byl ponechán ve zjednodušené evidenci s označením jako skupinová parcela č. 1342/2 o zbytkové výměře 483 m², určené odpočtem z výměr původních parcel č. 1342/2 a 1342/3, tj. $7155 + 4960 - 115 - 3645 - 4120 - 2050 - 1702 = 483 \text{ m}^2$. Tato skupinová parcela přitom zasahuje do několika pozemkových parcel katastru nemovitostí dosud nezapsaných na listu vlastnictví, a to konkrétně parcel č. 2425/1, 1319/3, 1318/1 a též 2424/5. Uvedené je taktéž přehledně zobrazeno ve srovnávacím sestavení parcel ze dne 7. 5. 2012 a je patrné také z barevně provedeného soutisku mapy bývalého pozemkového katastru a současné katastrální mapy obsaženého ve spisovém materiálu žalovaného (viz č. 19a a č. 22 spisu

pokračování

ZKI) i v odůvodnění rozhodnutí žalovaného, z něhož je patrné, že po digitalizaci SPI byl zachován tvar i vzájemná poloha předmětných pozemků.

Při digitalizaci souboru popisných informací proběhlé v roce 1998 tak byla k parcelám katastru nemovitostí, které byly celé obsaženy v parcelách bývalého pozemkového katastru, přiřazena čísla listů vlastnictví stejného vlastníka, jaký byl do digitalizace evidován u parcel bývalého pozemkového katastru. Všechny tyto parcely byly proto zapsány na list vlastnictví č. 488 (část B) žalobkyně, čímž se také vlastnictví žalobkyně částečně zobrazilo v katastrální mapě. Části parcel bývalého pozemkového katastru, které nezasahovaly do celých parcel katastru nemovitostí, pak zůstaly v souladu s § 29 odst. 3 katastrálního zákona a příslušnými ustanoveními prováděcích vyhlášek nadále evidovány zjednodušeným způsobem a jsou uvedeny v části D - listu vlastnictví žalobkyně. V daném případě se konkrétně jedná o parcelu č. 1342/2 zjednodušené evidence, původ - pozemkový katastr, o zbytkové výměře 483 m². Krajský soud tedy uzavřel, že zápisy parcel na LV č. 488 žalobkyně nebyly katastrálním úřadem prováděny omylem, nýbrž zcela záměrně, přičemž výše uvedené listiny dokládají, proč byly tyto konkrétní parcely zapsány na LV č. 488 žalobkyně.

K námitce žalobkyně, že parcela zakreslená uvnitř jejího pozemku jako veřejná cesta (p. č. 2424/5) byla z jejího pozemku „vykradena“, krajský soud s odkazem na výše uvedené podotkl, že přestože tato parcela není v katastru nemovitostí evidována na listu vlastnictví, je nadále ve vlastnictví žalobkyně, neboť je stále evidována ve zjednodušené evidenci jako součást skupinové parcely č. 1342/2. Jako taková tedy ani nemůže přejít do vlastnictví státu. Žalobkyně má dnes v katastru nemovitostí (v kombinaci se zjednodušenou evidencí, z níž je taktéž třeba vycházet) zapsáno vlastnické právo k pozemkům ve stejných hranicích a ve stejné výměře jako v roce 1991 a jak je nabyla do vlastnictví zápisem v pozemkové knize (viz knihovní vložka č. 431, k. ú. Plánice). Žalobkyně tedy nebyla připravena ani o výměru ve výši téměř 600 m², což dokládá i níže uvedená srovnávací tabulka obsahující přehled výměr veškerých parcel, které jsou v současnosti ve vlastnictví žalobkyně. I po provedené digitalizaci souboru SPI tak má žalobkyně ve svém vlastnictví pozemky o celkové výměře 12 115 m²:

Výpis z LV č. 488 ze dne 28. 11. 1991 Parcely bývalého pozemkového katastru:		Výpis z LV č. 488 ze dne 25. 6. 2012 Parcely katastru nemovitostí:	
p. č. 1342/2	7155 m ²	p. č. 1342/2	3645 m ²
p. č. 1342/3	4960 m ²	p. č. 1342/3	4120 m ²
		p. č. 1342/4	2050 m ²
		p. č. 1342/5	1702 m ²
		st. p. č. 346	115 m ²
		skup. p.1342/2 ZE - původ PK	483 m ²
Součet výměr	12 115 m ²		12 115 m ²

Pouze v důsledku vývoje katastru nemovitostí v oblasti postupného převádění informací do digitální podoby jsou pozemky žalobkyně v návaznosti na v minulosti

provedené změny označeny jiným způsobem a jinými parcelními čísly. Vlastnické právo žalobkyně se však nijak nezměnilo, v terénu je žalobkyně vlastníkem stále stejných pozemků, resp. stejné části zemského povrchu, jako v roce 1991. Nedošlo tedy k porušení ústavně garantovaných práv žalobkyně, zejména práva vlastnického garantovaného čl. 11 Listiny základních práv a svobod.

K námitce žalobkyně, že nebyla v rozporu s příslušnými ustanoveními katastrálního zákona a prováděcí vyhlášky náležitě vyrozuměna o probíhající digitalizaci souboru popisných informací, k níž došlo na sklonku 90. let minulého století, a že tato digitalizace byla provedena bez jejího vědomí a souhlasu, krajský soud uvedl, že touto skutečností se již nemohl zabývat, neboť se nevztahuje k předmětu tohoto řízení, kterým je oprava chyby v katastru nemovitostí. Krajský soud tedy nebyl oprávněn v tomto řízení posuzovat, zda žalobkyně byla či nebyla v 90. letech minulého století náležitě informována o probíhající digitalizaci SPI a o jejích výsledcích.

II. Kasační stížnost

Žalobkyně (stěžovatelka) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost opírající se o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatelka předně namítala, že krajský soud z provedených listinných důkazů nedovodil správné závěry. Poukázala přitom zejména na „katastrální mapu“ z roku 1991, která dle jejího přesvědčení odráží skutečný stav a příslušná čísla pozemků. Dle stěžovatelky nebylo v řízení prokázáno, že by se tento stav z roku 1991 změnil a již vůbec ne, na základě jakých skutečností se tak mělo stát.

Stěžovatelka v kasační stížnosti zejména namítala, že v jejím vlastnictví byly původně pozemky p. č. 1342/2 (louka o výměře 7 155 m²) a p. č. 1342/3 (role o výměře 4 960 m²), a žádala, aby v katastru nemovitostí byly tyto pozemkové parcely zakresleny tak, jak tomu bylo původně. Dle stěžovatelky katastrální úřad postupoval bezdůvodně a nezákonně tím, že vytvořil další pozemkové a stavební parcely, a žalovaný tyto skutečnosti následně zcela ignoroval. Žalovaný především přehlédl, že pozemky vzniklé rozdělením těchto parcel a uvedením fiktivní výměry cesty připadající údajně do vlastnictví stěžovatelky, nejsou ve skutečnosti jejím vlastnictvím, ale stávají se veřejným prostranstvím bez uvedení vlastníka. Stěžovatelka tak byla připravena o část svého majetku o výměře cca 600 m², což dle stěžovatelky vyplývá mj. z geometrického plánu ze dne 18. 2. 2011.

Stěžovatelka dále vyjádřila domněnku, že některý ze správních orgánů prvního anebo druhého stupně s těmito pozemky úmyslně manipuluje za tím účelem, aby mohly být dané pozemky později „vydrženy jako veřejné cesty“. Krajský soud tedy dle stěžovatelky pochybil tím, že nedokázal uvedený problém dostatečně rozkrýt, zhodnotit a již vůbec ne spravedlivě o něm rozhodnout.

Stěžovatelka dále zpochybňovala, že by probíhala digitalizace jejích pozemků, což dle jejího přesvědčení vyplývá z přípisu katastrálního úřadu ze dne 26. 7. 2011, jakož i z toho, že na „mapě katastru“ zachycující rozdělení pozemků stěžovatelky dle současného stavu, kterou dle stěžovatelky vypracoval katastrální úřad a kterou měl krajský soud

pokračování

k dispozici, je výslovně uvedeno, že se jedná o mapu neplatnou. Rovněž z výpisu z evidence nemovitostí ze dne 28. 11. 1991 podle stěžovatelky vyplývá, že s pozemky parc. č. 1342/2 a 1342/3 nebylo v té době ještě manipulováno. Dále stěžovatelka uvedla, že v době, kdy měla probíhat digitalizace, nebylo možné s pozemky vnesenými do JZD dle zákona č. 122/1975 Sb., o zemědělském družstevnictví, volně nakládat, a nebylo tedy možné tyto pozemky rozdělovat ani scelovat. V roce 1999 byly pozemky vnesené původně do JZD stěžovateli vráceny a od té doby stěžovatelka platí finančnímu úřadu stejné částky za oba výše uvedené pozemky v nezměněné výši, což potvrdil i katastrální úřad. Ani s touto skutečností se krajský soud nevypořádal a nevyvodil z toho žádné závěry.

Stěžovatelka dále namítala, že krajský soud nevzal do úvahy, že v případě, že by skutečně byla provedena digitalizace, nebyla stěžovatelka přizvána k tomu, aby byla přítomna vyměřování svých pozemků, a dále, že katastrální úřad nedisponoval geometrickým plánem, který byl vyhotoven až po roce 2011 po rozdělení parcel bez souhlasu stěžovatelky.

Z uvedených důvodů stěžovatelka navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že podstatou řízení je skutečnost, že pozemky stěžovatelky evidované zjednodušeným způsobem podle údajů bývalého pozemkového katastru byly v rámci digitalizace souboru popisných informací ztotožněny s některými pozemky katastru nemovitostí, které dosud nebyly evidovány na listu vlastnictví (vznikly zaměřením skutečného stavu v terénu), a v souladu s tímto faktem byl upraven způsob zápisu pozemků ve vlastnictví stěžovatelky.

Tato změna zápisu byla provedena zcela v souladu s předpisy. Bývalý pozemkový katastr byl velmi přesnou a spolehlivou evidencí především do r. 1938. Později již jeho údržba nebyla dostatečná, zejména po r. 1945 (poválečné konfiskace a přidělové řízení) se začal hrubě rozcházet se skutečností, a po roce 1956 se přestal udržovat vůbec. Následné pozemkové evidence (jednotná evidence půdy, evidence nemovitostí) byly opět průběžně aktualizovány, stav v evidenci nemovitostí k 31. 12. 1992 byl převzat od 1. 1. 1993 do nově vzniklého katastru nemovitostí. Do roku 1993 nebyly předmětem evidence vlastnictví občanů pozemky sloučené do větších půdních celků, jež byly v užívání socialistických organizací. Na těchto pozemcích mohlo dojít ke změnám (např. výstavba komunikace), které byly následně provedeny v pozemkové evidenci i bez toho, že by bylo řešeno majetkoprávní vypořádání. Provedené změny byly zaměřeny, označeny jako samostatné pozemky parcelními čísly a zapsány do pozemkové evidence, aniž by bylo řešeno vlastnictví k nim. Výsledkem byl stav, kdy byly nově vzniklé pozemky evidovány bez listu vlastnictví. Teprve při digitalizaci souboru popisných informací došlo částečně k nápravě tohoto stavu. V případech, kdy bylo možné porovnáním mapových podkladů ztotožnit zobrazení pozemků sloučených do větších půdních celků (tzn. parcely evidované ve zjednodušené evidenci) a zobrazení pozemků katastru nemovitostí evidovaných bez listu vlastnictví, byl k odpovídajícím pozemkům katastru nemovitostí list vlastnictví doplněn. K

úplné nápravě a tedy ke zrušení zjednodušené evidence parcel pak dochází při digitalizaci souboru geodetických informací, při tvorbě digitálních katastrálních map.

Dle žalovaného je zřejmé, že zápisem vlastnictví k pozemkům katastru nemovitostí namísto zápisu vlastnictví k pozemkům evidovaným zjednodušeným způsobem není v žádném případě vlastníkům odebráno vlastnictví, jak se stěžovatelka domnívá. Stěžovatelka je vlastnící stále stejné části zemského povrchu a také výměra této části je evidována beze změny. Žalovaný dále považoval za evidentní, že je-li v katastru evidován pozemek, není možné jej vymazat jen proto, že vlastník odpovídajících původních pozemků (sloučených do půdních celků a po roce 1993 evidovaných zjednodušeným způsobem) si jej nepřeje evidovat a chce obnovit stav, který byl aktuální v některých případech před více než 50 lety. Pozemek katastru nemovitostí byl do operátu pozemkové evidence zanesen v souladu s platnými postupy v rámci průběžné aktualizace údajů a odráží skutečný stav v době, kdy byl do evidence zapsán.

Ohledně konkrétních údajů žalovaný odkázal především na žalobou napadené rozhodnutí a na své vyjádření k žalobě ze dne 20. 11. 2012 a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud považuje za nezbytné podotknout, že podstata nynějšího sporu spočívá v interpretaci a aplikaci § 8 katastrálního zákona upravujícího v rozhodné době institut oprav chyb v katastrálním operátu.

Podle § 8 odst. 1 katastrálního zákona na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opravil katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly buď zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, nebo nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím předpisem. Podle odst. 2 téhož ustanovení katastrální úřad opravil chybné údaje katastru, které vznikly nesprávnostmi v listinách, podle nichž byly zapsány, na základě opravy listiny provedené tím, kdo listinu vyhotovil nebo kdo je oprávněn opravu listiny provést. Podrobnější podmínky a postup pak upravovala v rozhodném období prováděcí vyhláška č. 26/2007 Sb. ve svém šestém oddílu nazvaném činnosti při vedení katastru, který vedle problematiky zápisu jiných údajů do katastru (§ 49), revize katastru (§ 50) a lhůt pro

pokračování

vyznačování změn údajů katastru v katastrálním operátu (§ 51) zahrnoval rovněž problematiku opravy chyb v katastrálním operátu (§ 52 a § 53).

S ohledem na uvedenou pozitivní právní úpravu, účinnou v době vydání žalobou napadených rozhodnutí, lze, jak již konstatoval krajský soud, rozdělit chyby v katastrálním operátu dle způsobu jejich vzniku na:

- chyby vzniklé zřejmým omylem při vedení a obnově katastru,
- chyby vzniklé na základě nesprávnosti v listině, podle které byl chybný údaj zapsán do katastru, a
- chyby vzniklé nesprávným geometrickým a polohovým určením – nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud došlo k překročení mezních odchylek stanovených prováděcí vyhláškou.

Jiné nesprávnosti obsažené v údajích katastru nemovitostí, na které nelze vztáhnout uvedené, nelze považovat za chyby podle katastrálního zákona (viz např. rozsudky zdejšího soudu ze dne 7. 5. 2008, č. j. 9 As 78/2007 – 118, a ze dne 27. 11. 2012, č. j. 2 As 144/2011 – 47, oba dostupné na www.nssoud.cz). Prvotní otázkou je proto vždy posouzení samotné existence chyby, tj. zda se v konkrétním případě při zjištěných či tvrzených nesrovnalostech jedná skutečně o chybu, a teprve poté následuje určení, o kterou z výše uvedených chyb se jedná, a podle toho pak výběr z možných způsobů nápravy chyby jak po stránce věcné, tak i po stránce procesní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2014, č. j. 5 As 141/2012 - 113, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud však v dané věci po podrobném prostudování správního spisu a rozhodnutí žalovaného chybu ve smyslu § 8 katastrálního zákona neshledal, a ztotožnil se tak se závěry krajského soudu.

Jak již konstatovaly správní orgány obou stupňů, pozemky parc. č. 1342/2 o výměře 3645 m², 1342/3 o výměře 4120 m², 1342/4 o výměře 2050 m², 1342/5 o výměře 1702 m², st. č. 346 o výměře 115 m² a dále skupina parcel pozemkového katastru č. 1342/2 o výměře 483 m² byly na list vlastnictví stěžovatelky doplněny v rámci procesu digitalizace souboru popisných informací v roce 1998.

Podle § 84 odst. 2 tehdy účinné prováděcí vyhlášky č. 190/1996 Sb. katastrální úřad doplňoval pozemky evidované zjednodušeným způsobem do souboru geodetických informací na základě využití podkladů dřívějších pozemkových evidencí. Při tomto doplnění stanovil parcelní číslo podle katastru a určil další údaje o parcele.

Správní orgány přitom doložily, že doplňované údaje měly podklad v dřívějším operátu evidence nemovitostí, který se podle § 29 odst. 1 katastrálního zákona považoval od účinnosti tohoto zákona za katastrální operát. Zápis předmětných pozemků tedy odpovídal podkladům, které byly součástí operátu evidence nemovitostí, jež se od 1. 1. 1993 staly součástí katastrálního operátu.

Nejvyšší správní soud tedy shledal, že katastrální úřad nepochybil, když v rámci uvedeného postupu provedl zápis vlastnictví stěžovatelky k pozemkům v katastru nemovitostí namísto dosavadního zápisu vlastnictví k pozemkům evidovaným

zjednodušeným způsobem, a to na základě využití podkladů dřívějších pozemkových evidencí. Správní orgány následně stěžovatelce rovněž důkladně vysvětlily důvod těchto zápisů a doložily, že zmíněné zápisy nebyly zaneseny do katastrálního operátu v důsledku chyby, jež by bylo možno opravit v řízení dle § 8 katastrálního zákona. Důvodnost těchto zápisů následně podrobně přezkoumal rovněž krajský soud, který ověřil, kdy a na základě jakých podkladů došlo ke změnám v evidenci pozemků ve vlastnictví stěžovatelky. Nejvyšší správní soud se s těmito závěry ztotožňuje a nepovažuje za nutné zde znovu podrobně rekapitulovat zjištěné skutečnosti, neboť jsou účastníkům řízení důvěrně známy z předchozího správního řízení i řízení před krajským soudem, a stěžovatelka uvedené skutečnosti v rámci kasační stížnosti ani přímo nezpochybňovala. Stěžovatelka naopak nadále vznášela tytéž námitky, které již byly jak správními orgány, tak krajským soudem důkladně vyvráceny. Stěžovatelka především vycházela z přesvědčení, že ke změnám na jejích pozemcích došlo až v průběhu 90. let. Stěžovatelka tak nezpochybňovala správnost listin, na základě kterých byly předmětné údaje do tehdejší evidence nemovitostí (resp. jednotné evidence půdy) v průběhu 60. let zaneseny, a namísto toho se dovolávala zejména „snímku katastrální mapy“ ze dne 28. 11. 1991, z něhož dovozovala, že správní orgány změnilly obsah katastrální mapy bez jejího vědomí až po roce 1991.

Nejvyšší správní soud připomíná, že správní orgány i krajský soud stěžovatelku opakovaně upozorňovaly na to, že předmětný „snímek katastrální mapy“ je ve skutečnosti kopií mapy pozemkového katastru, jenž přestal být udržován v roce 1956, a datum 28. 11. 1991 označuje den, kdy byla kopie mapy pozemkového katastru pořízena. Správní orgány i krajský soud rovněž poukazovaly na to, že v období bývalého režimu se vlivem změněné politické situace a kolektivizace zemědělství přestaly u zemědělských a lesních pozemků evidovat vlastnické vztahy a nadále se převážně evidovaly pouze vztahy uživací. To mělo za následek, že se tak mapové podklady rozdělily do dvou částí a evidence se nadále vedla ve dvou druzích map – v jednom druhu mapových podkladů se u jednotlivých parcel evidovaly uživatelské vztahy (tzv. mapa evidence nemovitostí, později katastrální mapa), ve druhém druhu pak vztahy vlastnické (mapa bývalého pozemkového katastru). Vlastnické hranice pozemků tak byly zobrazeny pouze v mapě bývalého pozemkového katastru, v mapě evidence nemovitostí zobrazovány nebyly a tato skutečnost se na listu vlastnictví promítla tak, že na něm byly tyto pozemky uvedeny pouze poznámkou „*Pozemky v užívání organizace*“. Tento zjednodušený způsob zápisu vyplývající již z § 7 odst. 3 vyhlášky č. 23/1964 Sb. byl po roce 1993 převzat také katastrem nemovitostí dle § 29 odst. 3 katastrálního zákona. Správní orgány i krajský soud stěžovatelce dále podrobně osvětlily, že v 90. letech minulého století probíhala v České republice na všech katastrálních úřadech tzv. digitalizace souboru popisných informací, v jejímž rámci se údaje o parcelách zjednodušené evidence, tj. parcelách vyznačených do té doby v části D-LV pouze souhrnnou poznámkou „*Pozemky v užívání organizace*“, uložily na paměťové médium počítače a bylo provedeno porovnání obou částí mapových podkladů (tj. mapy bývalého pozemkového katastru a mapy katastru nemovitostí) s tím, že pokud obrazu parcely pozemkového katastru odpovídaly celé parcely katastru nemovitostí, zapsaly se tyto parcely namísto parcel pozemkového katastru do části B-LV jako parcely katastru nemovitostí a jejich výměra se odečetla od výměr původních parcel pozemkového katastru. Nebyla-li celá parcela pozemkového katastru vyčerpána, zůstala její část nadále evidována v části D-LV téhož vlastníka.

pokračování

Stěžovatelka na toto vysvětlení správních orgánů a krajského soudu nijak nereagovala a nadále setrvala na svém přesvědčení, že pracovníci správních orgánů úmyslně manipulují s jejími pozemky za účelem jejich možného zcizení.

Nejvyšší správní soud má za to, že se správní orgány i krajský soud přesvědčivě vypořádaly s námitkami stěžovatelky a rovněž doložily, že předmětné změny byly činěny způsobem předvídaným na základě zákona, a nejednalo se tedy o chyby ve smyslu § 8 katastrálního zákona. Argumentace stěžovatelky naopak zjevně vychází z nepochopení problematiky evidence nemovitostí a jejího historického vývoje. Stěžovatelka předně zcela přehlíží existenci zjednodušené evidence nemovitostí a argumentaci správních orgánů i krajského soudu, dle níž k uvedeným změnám na jejich pozemcích došlo již v průběhu 60. let na základě podkladů, jež jsou součástí sbírky listin. Stěžovatelka přitom nezpochybovala, že by listiny, na základě kterých byly příslušné změny zaneseny do evidence nemovitostí (jednotné evidence půdy), nesplňovaly požadavky zákona, ani netvrdila existenci konkrétní chyby, jež by bylo možno opravit dle § 8 katastrálního zákona, domáhala se však obnovení způsobu evidence jejích pozemků, který bude odpovídat tomu, jak byly zachyceny v pozemkovém katastru.

Nejvyšší správní soud k uvedenému připomíná svoji ustálenou judikaturu, dle níž z rozporu mezi zápisem v pozemkové knize a zápisem v katastru nemovitostí nelze bez dalšího dovozovat zřejmý omyl při obnově a vedení katastru nemovitostí ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2008, č. j. 1 As 40/2007 - 103, publikovaný pod č. 2098/2010 Sb. NSS). Tento závěr je třeba aplikovat i v posuzovaném případě, kdy správní orgány doložily, na základě jakých podkladů byly příslušné změny zaznamenány, a nelze mít tedy za to, že uvedený rozpor je výsledkem zřejmého omylu.

Pokud jde o argumentaci stěžovatelky, dle níž někdo úmyslně manipuluje s jejími pozemky, aby mohly být následně „vydrženy jako veřejné cesty“, je Nejvyšší správní soud nucen konstatovat, že uvedená tvrzení představují ničím nepodložené spekulace vyplývající ze zjevného nepochopení způsobu evidence nemovitostí a podstaty digitalizace souboru popisných informací. Totéž platí i o námitkách stěžovatelky, jimiž popírala, že by proběhla uvedená digitalizace, resp. alternativně namítala, že pokud tato digitalizace skutečně proběhla, nebyla přizvána k vyměřování pozemků v terénu či že nebyl zpracován geometrický plán. I tato argumentace stěžovatelky ovšem zjevně pramení z neporozumění předmětné problematice. Stěžovatelka zde zřejmě zaměňuje digitalizaci popisných informací, která probíhala v 90. letech, s následnou digitalizací geodetických informací, která doposud nebyla ve všech katastrálních územích skončena. Z rozhodnutí správních orgánů přitom vyplývá, že příslušné změny byly na list vlastnictví stěžovatelky doplněny právě v rámci digitalizace popisných informací. Rovněž přípis katastrálního úřadu stěžovatelce ze dne 26. 7. 2011, na nějž se stěžovatelka odvolává, jednoznačně uvádí, že v 90. letech katastrální úřad prováděl tzv. digitalizaci souboru popisných informací a že právě s tímto procesem byly spojeny změny, které stěžovatelka napadá. Naopak z předmětného přípisu, ve shodě s tím, co již bylo řečeno, vyplývá, že digitalizace katastrálních map v k. ú. Plánice, kde se nacházejí pozemky stěžovatelky, k datu vyhotovení tohoto přípisu dosud neproběhla.

Správní orgány ani správní soudy nepolemizují se stěžovatelkou ani v tom, že jí byly v devadesátých letech zemědělským družstvem „vráceny“ tytéž pozemky, které stěžovatelka původně k užívání jednotnému zemědělskému družstvu přenechala; to ovšem nic nemění na tom, že na těchto pozemcích došlo během minulého režimu v souvislosti s jejich užíváním jednotným zemědělským družstvem k výše popsaným změnám, které byly zaznamenány v tehdejších pozemkových evidencích a staly se posléze rovněž součástí katastru nemovitostí, přičemž otázka, zda tehdejší právní předpisy vyžadovaly souhlas stěžovatelky s uskutečněním těchto změn a zda byl případně takový souhlas dán, není pro samotnou evidenci těchto změn rozhodná.

Pokud stěžovatelka dále uvádí, že z dřívější zjednodušené evidence pozemků v jejím vlastnictví dosud vycházela pro účely placení daně z nemovitostí, pak je to tvrzení ve vztahu k posuzované otázce irelevantní, a krajský soud tak neměl povinnost tento dílčí argument ve svém rozhodnutí samostatně vypořádávat, ostatně v žalobě ani nezazněl.

Z rozhodnutí správních orgánů je taktéž zcela zřejmé, že v dané věci nedošlo ani k zásahu do vlastnických práv stěžovatelky, a ačkoli stěžovatelka tento závěr odmítla akceptovat, předmět vlastnictví stěžovatelky zůstal stejný, jako tomu bylo před příslušnou digitalizací souboru popisných informací katastru nemovitostí. Tomu odpovídá i § 5 odst. 7 katastrálního zákona, dle něhož platilo, že právní vztahy nemohly být dotčeny revizí údajů katastru, opravou chyb v katastrálním operátu ani obnovou katastrálního operátu, pokud jejich změna nebyla doložena listinou. Provedenými změnami tak nejsou dotčeny právní vztahy k pozemkům, a není proto ani dotčeno vlastnické právo stěžovatelky (viz např. zmiňované rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2009, č. j. 8 As 40/2008 - 170, a ze dne 7. 5. 2008, č. j. 9 As 78/2007 - 118, či usnesení zvláštního senátu zřízeného zákonem č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 15. 6. 2005, č. j. Konf 90/2004 - 12, publikované pod č. 695/2005 Sb. NSS). Uvedené konstatování se týká rovněž předmětné komunikace, jejíž právní režim (zejména, zda se jedná o veřejnou účelovou komunikaci, či nikoliv) není závislý na tom, zda a jakým způsobem je tato komunikace evidována v katastru nemovitostí. Nejvyšší správní soud tedy závěrem shrnuje, že stěžovatelkou zpochybňované parcely byly součástí katastrálního operátu již před digitalizací souboru popisných informací, pouze se nepromítaly do příslušného listu vlastnictví, kde byly uvedeny původní pozemky vedené formou zjednodušené evidence. V rámci digitalizace souboru popisných informací tak došlo pouze ke změně způsobu evidence vlastnictví stěžovatelky k jejím pozemkům.

V. Závěr a náklady řízení

Ze všech uvedených důvodů tak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, příslušelo by mu tedy právo na náhradu nákladů důvodně vynaložených v řízení o kasační stížnosti, z obsahu spisu však plyne, že mu žádné náklady nad rámec běžné činnosti nevznikly.

pokračování

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 12. května 2016

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu